

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egy évre 4 frt, fél évre 2 frt negyed évre 1 frt. Egyed. számára 10 kr

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Feladv. szerkesztő és lapfőigazgató:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: **Papp György**, Gyulafehérvár

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda
Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerinti.

Gyulafehérvár 1901. júl. 4.

A munkás ohaja az, hogy munkája után magának és családjának biztos megélhetést biztosítson.

Tapasztalatunk az, hogy állami hivatalnokaink, azok, kik szorgalmas munkájuk után nincsenek oly fizetéssel és azon kedvezményekkel ellátva, a melyet megérdemelnek, vagy a mely állásuk után nekik azon esetre járna, ha Ausztriának a velünk közösségben lévő államnak állami tisztviselői részére megállapított fizetését tekintjük.

Több munkát teljesítenek itt hazánk állami tisztviselői, hisz általában elismert az, hogy perlekedő nép vagyunk, folyton az igazság szolgáltatására szorulunk, s mindannak daczára, ha összehasonlítjuk a két állam fizetési fokozatát, azon valóban megbotránkoztató eredményre jutunk, hogy a mi államhivatalnokaink rangban egyek a lajthántuliakkal, fizetési osztályzatuk sokkal csekélyebb emezekénél, tehát megadva nekik a czim, de nincs megadva a megélhetés.

A mi hivatalaink első sorban kevés személyzettel vannak berendezve, mi Ausztriában a személyzet túlságosan sok, annyira, hogy a legkényelmesebben képes egy hivatal személyzete a reá bízott teendőket elvégezni.

Mindennek daczára a felettes hatóságok fő-kiváncsága az, hogy azon csekély személyzet folyton currentiában legyen, hátrálékok ne maradjanak, statistikánk tiszta és dicsőre méltó legyen, mert hisz nekünk a külfölddel szemben dicsőséget kell szereznünk, szóval megkívánja azt, hogy mivel a hivatalnoki kar a magyar államé, megfeszített erő mellett végezzék el dolgukat.

Az óra, a munkaidő meg van határozva, de a munka tömege határozatlan, nem azt kérjük, hogy mennyit képes egy ember ellátni, hanem

megkövetelik, hogy megküzdjön azon nagy tömeggel, a mely az egyes hivatalnok tárczájába jut.

Minálunk az egyes hivatalnok kevesebb a napszámosnál, mert ennek legalább meg van határozva a munkaideje és munkája, ettől a munka idő beteltével többet nem követelnek, felesleges ideje szabad, azt családja körében töltheti, de az államhivatalnok, ha rendes munka idejét még az estéi órákkal is nem toldja meg, nem képes eredményt felmutatni, vagyis mint hivatalos nyelven beszélnek, munkásságát kifogás alá veszik.

Mi azon nézetben vagyunk, hogy méltányosan kell elbírálnunk a hivatalnokok helyzetét, nemcsak az egyes ágazatok, hanem az összesség érdekében.

Üdvözölni lehet tehát a tordai államhivatalnokok mozgalmát, különösen azért, mert a hivatalnokok törekvését látjuk ebben oda irányulni, miként a magyar hivatalnoki kar ne csak munkásságával, de anyagilag is a más államok hivatalnoki karával egyforma helyzetbe jusson.

Városunk hivatalnokai is június 30-án a tordai és szegedi államhivatalnokok által megküldött javaslat felett tanácskoztak és csatlakoztak azon mozgalomhoz, mely országszerte megindult, kimondván

I-ör azt, hogy a tordai hivatalnoki kar által megindított most országos jellegű öltött mozgalomhoz csatlakoznak és maguk kebeléből egy intéző bizottságot alakítanak, mely egy elnökből, egy alelnökből, — öt választmányi tagból és két jegyzőből áll; ez intéző bizottságnak feladata, az ország minden részében megalakított intéző bizottsággal folytonos összeköttetésben állani, az ügyeket előkészíteni.

Elfogadták a kongresszus eszméit, kimondva azt, hogy azon képviseltetni ohajtják magukat.

El lett fogadva rövid vázlatban a szegedi hivatalnoki kar propositioja, a mennyiben kívánságukat körvonalozzák, ohajtva, hogy fizetésük tetemesen javíttassék, a nyugdíj törvény, különösen a gyermekek segélydíjára nézve javíttassék, a gyermekek neveltetése az állami intézetben tandíjmentességgel történjék.

S talán helyes lenne a nyugdíj törvénynek azon rendelkezését, mely szerint csakis a három gyerekkel bíró özvegy kap nevelési pótlékot, szintén revisió alá venni, s kimondani azt, hogy tekintet nélkül a gyerekek számára, az özvegyet a nevelési pótlék megilleti.

— **Közelegnek a választások**, országszerte teljes erővel megindultak a választási mozgalmak, melyek ez alkalommal különösen felébrezték a közönség figyelmét, mert úgy látszik, hogy ezek a választások döntő erővel fognak birni hazánk jólétére. Magyarország gazdasági önállósága immár megszűnt a függetlenségi párt lobogójára irt pusztá jelszó lenni s maga a kormánypárt sem zárkozhatik el többé ridegen ez eszme igazsága előtt. Ennek az eszmének az igazságáért küzd három évtized óta az Egyetértés s ma, mikor ez az igazság diadalmasan utat tör magának mindenütt, kétszeres értékkel bírnak az Egyetértés hiteles és részletes tudósításai a választási mozgalmakról, melyek gyorsaságra és részletességre nézve felülmulnak minden más e nemű vállalkozást, mert e nemű tudósításaiban az Egyetértést támogatják nemcsak az ország minden részében lévő kipróbált tudósítói, hanem az orsz. függetlenségi és 48-as párt is, mely hivatalos hirtet kizárólag az Egyetértés hasábjain közli. Iparunknak és kereskedelmünknek s általában gazdasági életünknek évek óta tartó pangása is kiváló gondját képezi az Egyetértésnek, mely évtizedes hagyományai alapján, most különös figyelmet szentel ennek a kérdésnek s a bajok orvoslása érdekében figyelemre méltó cikksorozatot kezdett. Az Egyetértés nagynevű vezére: Eötvös Károly most közli e lapban „Gróf Károlyi Gábor följegyzései” című szenczés művét az ő ismert remek stílusában. Nemcsak az egész magyar, de a külföldi sajtó is páratlan lelkesedéssel fogadja Eötvös Károly műveit és olyan elragadtatással foglalkoznak munkáival, hogy ezeket már ma a kötetek megjelenése előtt megismerni, a legnagyobbnak méltó ajándék. A most folytatódó memoirs szerű műnek már első kötete is országszerte a legna-

T Á R C S A

Dankó Pista.

A napokban nálunk járt ez az igazi magyar lelki művész dalos társulatával. Nem volt cseppirágó banda, sem éktelen németiséggel gajdoló zenger trupp — tehát nem is volt nagy közönsége. Pedig valóban nagyon megérdemelte volna. Valóságos missziót teljesít ez a társulat, s kár hogy ennek mintájára s hozzá hasonló szintájón álló társulatok nem szerződnek, melyek hivatalosan lennének arra, hogy a nyári évszak alatt az országot ellepő német gajdosokat kiszorítsák a vidéki városokból.

Sajátságos, hogy mindenki ismeri e német trupponak értékét illetőleg értéktelen voltát s mégis látogatásukkal támogatják létezésüket. E társulatok pedig rendszeresen művészet nélkül szütkölködnek s ezenkívül szemérmellenek sőt erkőstelenek. Műsorukon a leg-híványabb tartalmú darabok szerepelnek és pedig nemcsak az u. n. „prak estéjének” műsorán, hanem még akkor is, midőn azt hirdetik, hogy előadásukat fiatal lányok is látogathatják. Mindezek ellenére a magyar támogatja őket s nem seprűzi ki, mert, hát mi nem tudjuk, hogy mi van s nem tudjuk, hogy mit érhetnek el. A mult nyáron erdélyi részünk legelőkelőbb s egyszersmind legmagyarabb, legnemzetibb városában, Kolozsvárt töltöttem pár napot. Véletlenül olyan nyári mulatóhelyre kerültem be, melyben éppen egy német

énekes trupp mulattatta a közönséget. Elbámultam. A sűrű tömegben ülő magyar közönség roppantul jól mulatott s a pikantiériakon az apróbb szízek sem tartották szükségesnek elpirulni, hanem legfennebb leütött fővel mosolyogtak. Legalább nem lehet rájuk fogni, hogy hypokraták. Ime ez volt Kolozsvár híres műértő közönségének nyári műelővezete. De hiszen csak kell valamelyes uborkaleves mulatás abba a fene nagy melegben, mikor már a szódafröccs sem használ semmit. Hát persze hogy kell, de a művelt ember még a szükségesnél sem téveszti szem elől az izlést. Ha a léha, demoralizáló és idegen szellemű dalostársaságokat minden magyar városban, első sorban persze éppen a fővárosban, megvetéssel sújtják, akkor ezek maguktól kivesszének s akkor lenne bátorsága egyik másik karmesternek magyar dalostársulatokat is szervezni.

Na de hát én tulajdonképpen Dankó Pistáról akartam szólni s ime most vezetem észre, hogy országos érdeklődégről elmélkedem. Am ez éppen jól van így: ez is a Dankó Pista érdeme, hogy az ő nevével minden erőltetés nélkül kapcsolatba lehet hozni művészi, nemzeti, sőt erkőcsi szempontból is fontos dolgokat.

Dankó Pista egyetlen estét töltött nálunk, úgy látszik nem volt többhöz kedve. Ez az este azonban sok embert meghódított a magyar dalnak. Hivatásomnál, de még érzéseimnél fogva is régóta tanulmányozom a magyar nép lelkét éppen dalaiból, de mondhatom, hogy hosszú tanulmányozás után sem kaptam meg a magyar nép ethnosának oly éles, világos körvonalait,

mint egyetlen este a Dankó társulatától hallott nótákból. Pedig ezek a nóták voltaképpen nem is igazi vadvirágok, vagyis nem a nép ajkán termett sem szövögtük, sem dallamuk és mégis . . . . Három csodálatosan rokon lélek talált egymásra, kiket a művészi ihlettség szent varázsa kapcsol össze, s a kik a néppel együtt élve, a nép között nőve fel, a néppel együttérezve, a népléleknek legrejtettebb szálait, a nép érzelmeinek forrásait, a nép eszejárásának sajátos módját a legapróbb részletekig nem csak ismerik, de értik is s át is érzik. Ugy, hogy ez a három művészember biztos kalauzunk lehet azon a rengeteg és uttalau tengeren, melyet a nép lelkivilágának nevezünk. E tengeren magunkra hagyatva könnyen eltévelyedtünk, mert a folyton s rendszertelenül, itt-ott kínálva kínálkodó kincsek elcsábítják a mohó kutatót, ám ez a három vezér kipécézi az utat s kezünkbe adja az Ariadné fonálát. Ez a három ember: *Gárdonyi Géza, Pósa Lajos, Dankó Pista.*

Az első évek óta ragyogtatja az ő kifogyhatatlan humorát (pedig be kevés igazi humoristánk van!) Göre Gábor bíró ur alakjában, (melyhez hasonló lyókat kívánunk), kihez aztán később Darbintó sógor meg a Káta cigány egészséges alakja csatlakozott. Az ő humoros nótáiban igazán megismerjük a sirva vigadó magyart, azt a magyart, a ki elkecsereledésében is talál valami vigasztalót, a ki maga-magát teszi nótázó kedvében a világ középpontjává s a ki előtt minden rajta s a cigányán kívül levő dolog sifli és bliktri. Am becsületos lelke mindig azon jár, hogy életét helyesen rendezze.

gyobb érdeklődést keltette, de a legújabb korrallal foglalkozó II. kötet, mely az elsőtől teljesen független, önálló egészet képez, a meglepetések egész sorozatát tartogatja. Ugyancsak Eötvös Károlytól még e negyedév folyamán újabb remek szépségű művek közlése várható. Az Egyetértés egyéb tartalma is méltó marad a lap régi hagyományaiból. Tudósításai gyorsak, megbízhatók és részletesek. Tartalma élvezetes és változatos és kiterjed mindenre, a mi az olvasóra nézve csak érdekekkel bírhat. A ki igazán jó lapot akar olvasni, az fizessen elő az Egyetértésre, melynek előfizetési ára $\frac{1}{4}$ évre 10 korona. Mutatványszámmal szívesen szolgál a kiadóhivatal, Budapest, IV., Papnevelde-utca 8.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár 1901 július 4.

— **A gyulafehérvári hivatalnokok** 1901. június 30-án a tordai hivatalnokok által megindított mozgalom felett értekezletet tartottak. Az értekezlet és így az intéző bizottság elnöke Korbuly Ignác kir. ítélő táblai bíró, bizottsági alelnök Polonyi Gyula lett, kik mellé öt választmányi tagot és két jegyzőt választottak meg.

— **Hirtelen halál.** Kovács Simon székesegyházi kanonok kedden d. u. 3 órakor váratlanul elhunyt. Halála napján, minden jele nélkül a közelgő veszélynek, még teljesen normális hangulatban töltötte idejét rokonai körében, mignem délután egy erős köhögésroham lepte meg, miközben nagymérvű vérömlése volt. Néhány percz s a derék főpap már nem tartozott az élők közé. Temetése ma délelőtt ment végbe, a klerus és nagyszámú polgári és katonai közönség részvétele mellett. Hült teteme a székesegyház sirboltjába tétetett. Haláláról a káptalan adott ki gyászjelentést, mely a következő: Az erdélyi fehérvári székesegyházi káptalan mely megilletődéssel jelenti, hogy szeretett tagtársra főtiszteendő Kovács Simon theologus kanonok ur buzamos gyengélkedés után, miközben ismételtén járult a szentiségekhez, folyó hó 2-án délután 3 órakor, élete 57-ik, áldozó papsága 34-ik évében, rohamos vérömlés következtében, váratlanul az Urban elhunyt. Hült tetemei folyó hó 4-én délelőtti 9 órakor, a székesegyházban végzett szent mise után, ezen egyház sirboltjába fognak a boldog feltámadás napjáig elhelyeztetni. Gyulafehérvár, 1901. július 2-án. Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **A római kath. hitközség** június 30-án tartott gyűlést, melyből a státusgyűlésre küldendő képviselők megválasztása végett Wagner Sándor gymn. tanárt küldötte ki. — Erre még visszatérünk.

— **Öváczió.** A gyulafehérvári ipartestület Avéd Jákó főgymnasiunmi igazgatót m. hó 28-án este fátylós zenével lepte meg. Alkalmul szolgált erre a népszerű igazgatónak nyugalomba vonulása a mi tudvalevőleg a most záródott tanév végével következett be. Avéd Jákó ipariskoláinknak is igazgatója lévén, e téren is kiváló érdemei vannak, a miket az ipartestület ez alkalommal ohajtott öváczió alakjában méltányolni. Baumann Ar-

nold ipartestületi elnök üdvözlő szavaira Avéd Jákó hosszasan válaszolt, megköszönve a nem várt övácziót.

— **A rabsegélyző egyesület** nsgs. Nemes Sámuel elnökelete alatt e hó 30-án tartotta meg választmányi és rendes évi közgyűlését, — melyben a titkári jelentésen kívül az egyesület vagyonáról tételtett számadás.

— **Mádi Kovács György** bíres és tipikus magyar tábornagy f. hó 1-én reggel 7 órakor tolna-megyei birtokán Gerjén meghalt. Tudósítónk az elhunyt tábornagyról, a kit személyesen ismert, a következőket írja: Eredeti ember volt; sok jellemzőt tudnék róla mondani. Milyen egyszerű magyar katona volt! Gyakran találkoztam vele, mert a vasárnapi misére rendszeresen bejött, de a magyar misére ám; és soha egyetlen egy német szót sem hallottam tőle. És hogy beszélt magyarul! Bármelyik alföldi paraszt megirigyelhette volna tőle. És az faj, hogy éppen magyarsága miatt kellett nyugdíjba mennie, amint azt a beavatottak tőle magától tudják. Pedig, ha egy háború lett volna ebben a decennumban, ő lett volna annak intéző lelke. Csendes magányában az volt legfőbb szórakozása, hogy egész hadtesteket képviselő fakatonáival ütközeteket rendezett. De ott is képviselve volt a magyar szín. Sok ilyen magyar katona kellene. Pihenjen csendesen!

— **Békési Mihály** gyulafehérvári kárpitos és diszító mai hirdetményét különösen ajánljuk a t. olvasók becses figyelmébe. Az illető kárpitos és diszító, ki San-franciscói aranyérem és a párizsi kiállítás érdemkeresztjével lett kitüntetve, nemrég gazdag tapasztalatokkal tért vissza Párisból és az amerikai nagyobb városokból és itthon a legfinomab izléssel teljesíti a közönség rendelkezéseit. Mi örömmel ajánljuk Békési urat, mert mindig szívesen látjuk, ha a külföldön ki-kepezett magyar iparosok hazánkban telepednek meg, minél fogva valóban izléses munkát ezentúl többé nem lesz szükséges külföldről hozatni.

— **Főgymnasiumunk tanuló ifjúságának** mult tanévi szorgalma a következő kalkulustok eredményezte: Vizsgálatot tett a tanév végén: 330 tanuló. Ebből jeles osztályzatot kapott: 28, — jót: 44, — elégségest: 151, — elégtelent: 107. —

Az Értesítő beszámol még a tanítás menetéről, az egészségi állapotról, a vallásérköcsi állapotról, a fegyelmi állapotról, stb. s midőn ezeket felsorolja, meg is teszi rá az észrevételeit; de az előmenetel állapotát csupán a fenti számjegyekkel illusztrálja, egy szó észrevétel, vagy irányító megjegyzés nélkül. Pedig nem ártana, ha a tanári kar az évvégi értesítőben feltárná a tanulmányi állapotról is évközben szerzett tapasztalatait s ennek alapján némileg indokolná a tanjegyek megállapításánál követett eljárását. Föl kelene világosítani az értesítő utján a szülőket az ifjúság tehetségi állapotáról is s ahoz való tanácsokat adni. Ez megnyugtató volna a szülőkre, kik ilyenkor s a z a h é t f e l é v o n j á k k é t s é g b e v e t t k a l k u l u s o k é r d e m e s v o l t á t. Az általánosságban tartandó impressiók nyilvános közlése mellett kötelessége volna a tanári karnak az

elbuktatott tanulók helyes utra terelése, utmutatása a pályatér megválasztására nézve, melyen az elbuktatott ifju még szerencsével haladhatna. Az évközi megfigyelés egyik legkötelezőbb feladatát kellene, hogy képezze a tanári karnak, s ha azt tapasztalná egyes ifjura nézve hogy tanulni képtelen, azt a bizonyítvány átadásakor neki őszintén, jóakarattal meg is mondhatná s ha az ifju egyéni karaktere valamely más pályatérre alkalmasnak tűntetné az ifjut fel, amit egy tanár észre vehet, terelje oda a bukkott ifju figyelmét, rajzolja le a jövőendő képét előtte, kedveltesse meg vele a pályatér s legyen rajta, hogy az ifju nemcsak kiábránduljon a tanulmányok kétése eredményű folytatásából, de örömmel kövesse tanára utasításait, tekintse azt tanára jóindulatának, telebaráti szeretete jelének. Sok szülőt mentenének így meg a tanárok a szomorúságtól, s sok tisztességes polgárember adna hálát idővel a tanárok atyai gondosságáért, hogy őket jótúra vezérelték.

Az indokolatlan elbuktatás nem nyugtatja meg a szülőket; tovább próbáltatnak, tovább reménykednek gyermekeikkel s így feláldozzák sokszor egész vagyónukat, a mit az erővel képesített ifju soha vissza nem szerez nekik.

— **Zenevizsga.** A „Hungária“ diszterme f. hó 1-én díszes közönséggel telt meg majdnem szorongásig. Oppenheimer Leontin zongora tanítónő zenevizsgája volt az alkalom, mely a közönséget oly szép számban hozta össze. Körülbelül 36—40 leány és fiú tanítvány vizsgázott a legjobb eredménnyel. Több év óta ismerjük Oppenheimer L. tanítónő kitartó szorgalmát és tapintatos oktatásmódját a zongora tanítás terén. Azért a szülők egész nyugodtsággal bízzák gyermekeiket az ő vezetésére. Ha van isteni adomány és zeneszerzői tehetség a tanítványokban, akkor nem ingyen fizeti a szülő gyermekeért a drága tandíjt, a miről, különösen az ez évi nyilvános zenevizsga tanujelét adta. Tökéletes ítéletet azonban nem lehet hozni, mivel ilyen zenevizsgáknál mindég lehet fényleni egy-egy zenedarabbal, a melyet egész éven át gyakoroltak. De a műsor összeállításából, a fölvetett zeneszerzők darabjaiból, az egész tanítvány sereg beosztásából ítéletet lehet hozni, hogy mit ér a tanító rendszere és mekkora haladást tettek a tanítványok az ő vezetés alatt. Erre nézve a tanítónő igazán megérdemli a legelismertebb dícséretet és ezt különösen kiemelem a fáradságtalan türelem és páratlan szorgalmáért. Azonban, ha a műsor egyes darabjait rendre nézzük és a zeneszerzők neveit olvassuk, megdöbbenéssel vesszük észre, hogy egy 40 számból álló műsorban egyetlenegy magyar szerző sincs fölveve. — Mintha a magyar zene, a magyar szerző kivólva átkozva abból a zeneiskolából. Pedig vannak ám a magyarnak is klasszikus zeneszerzői és magyar klasszikus zenedarabok zongorára írva 2, 4, 6 vagy 8 kézre. Válogathatott volna bőven Erkel, Liszt, Somogyi, Tisza Aladár, Hubai, Goldmark stb. szerzeményeiből. Hala Istennek bővelkedünk elég kitűnő klasszikus zongora szerzeményekben, de úgy látszik, mintha Oppenheimer zongoratanítónő készakarva minden magyar hangzásu és zamatu darabot és szerzőt negligálna és csak a germanizmusnak bódolzenedarábjával, a miket testtel és lélekkel tanít és terjeszt. Már pedig engedjen meg a tisztelt zenetanítónő, ha valaki Gyulafehérvár szabad kir. városában egy zeneiskolát éveken át fenntart és vezet, furesa világításban tűnik fel, hogy a magyar zenét nem csak nem tűrjük, sőt egészen kiküszöböljük az iskoláinkból! — Azért írom én meg ezeket, hogy térítsem jó utra a tisztelt tanítónőt és juttassam észébe, hogy a ki Magyarországon él magyar szülők pénze után, az hódoljon és szeresse a magyar zeneszerzőket és a magyar zeneirodalmat is, sőt első sorban ennek és vele éljen és azután vegye elő a többi idegen szerzőket. — Különböző észrevételeim a dícséretből semmit sem vonnak le, ellenkezőleg kiemelem a tanítványok közül a Perl Mór testvérek, Matisz, Eberle, Petri, Springer testvérek Weisz, Birnfeld, Mendel, Turku, Schuller, Gál, Knopf, Görög kisasszonyokat, a fiuk közül pedig Jovánás Miczti, Krizsewszkyt, és Muntyánt, a kik a tanítónőnek valódi büszkeségei lehetnek, mert precízis játékkal és kitűnő előadásukkal zajos tapsra hangolták az egész hallgatóságot. Reméljük, hogy e zeneiskola jövőre a magyar hazafiasság szempontjából is megteszi kötelességét.

— **Értesítés.** A gyulafehérvári lövész-egylet által hirdetett és elhalasztott nyári táncmulatságát folyó év július hó 7-én a következő sorrendben tartja meg: 1. Díjlövészet reggel 8 órától d. u. 5 óráig. 2. Séta-hangverseny a „Népkertben“ 5 órakor. 3. Konfetti dobás 6 órakor. 4. Tánc kezdete 7 órakor. Beléptidij: Személyjegy 1 K. 20 f. Családjegy 3 K.

— **Évzáró vizsgálatok a gyulafehérvári zárdában.** (Helybeli lapársunk a Közművelődés után.) Ott voltunk a zárda vizsgálatain és szívünk-lelkünk betelt azokkal, a miket ott láttunk és hallottunk. Csodálkoztunk a kis gyermekek okos, értelmes feleletein; főleg a kis román gyermekek lepteek meg bennünket, kik az év elején még a magyar szót sem értették és most a vizsgálatokon már tisztá magyarsággal beszéltek. A polgári iskolában a legnehezebb tárgyakból is tökéletes, precíz feleleteket hallottunk, a mi egyrészt a tanárok kitűnő módszerét, másrészt a növendékek szorgalmát dicséri. Az intézetet Ó Méltósága a püspök úr is kitüntette ez alkalomból, ki két ízben jelent meg a vizsgálatokon, s mindkét esetben magas megelégedésének adott kifejezést a tanárok buzgalma s a növendékek fölött. Elismerő szavakkal halmozta el Ó Méltó-

W. S.

hesse be, hogy „bücsületben öszülhessen meg“, ellenkező esetben „bus az magyarnak élete“, ha t. i. „szénáját nem rendőzheti.“ — Ellenben pedig „az világnak fittyet hány“ ő kelme. A magyar mindig rendületlenül vallotta a „nem adózunk“ elvét. Az adó nem az ő temperamentumához való. Ám az adó tán sohasem nyomta oly keservesen, mint a jelen szűkös világban s tán még sohasem pergetett le a végrehajtó dobja annyi tragediát, mint mostanában — nem csoda tehát, ha a daloknak egy új fajtája szülemlett meg, melyben a „ki ad többet érte“, a „kötyavetye“, a „pergő dob“ mind egy-egy paraszt tragédiának a mozzanatait jelzik. Volt ám neki két szép villás szarvú ökre: Csető, Csákó s dalolt a pacsirta, mikor velők szántott; volt neki buza-termő föld, tiz hold öröksége — nines már egyéb föld, csak az *anya sirja*; volt neki gólyafészekes háza, muskátlis ablakkal, de elhervadt a muskátli virága pergő dob szavára. Vaj! meglátja-e valaha édes szülőfaluját? Biz a tornya kis harangja, csupán bánatát sirja, mert hiszen: „Szegény ember dolgát boldog Isten bírja.“

Ime egy paraszt dráma, melyet nem felesigázott fantázia, hanem maga az élet teremtetett. Kell-e még enél is rövidebb tragédia? Ime a nyalka legény *harmonikás* csizmát viselt, tulipántos szűrt, Fodor Ilka a szűrén pihent; ha bement a koresmába, csak a mi drága — csólkót a Martsának, öt forintot az Kátsának. Eddig a drámának az exozicziója, most jön a peripetia s a katasztrópha: — Vén asszony már az Ilka, boeskorrá vált a harmonikás csizma, vályogvető lett a Kátsa, ... mert hát ilyen a világ folyása. ...

Tessék egy elzúllott életnek fényét, ragyogását, aláhullását rövidebben megrajzolni s aztán ily filozófiai nyugalommal a nagy változásba bele is törődni csak azért, „mert hát ilyen a világ folyása.“

Pósa L. egészen más kaliberű költői tehetség. Ő nem humorizál, sokkal érzékenyebb lelke van, egyszerre sirni és vigadni is nem tud, de aztán sirni mélyen, igazán, őszintén tud. Hogy elcsirítja a magyar nemzet szemefényét: Kossuth Lajost. Arról ábrándozik, hogy majd csak feltámad s beragyogja a hazát s letérítgeti könnyeink záporát, mert „nem jól van a fejealja a népnek, kelj föl apánk, igazítsd meg szegénynek!“ — Minden bűn-bajnak a német sógor, Bécs az oka. Ki írhatná ki ezt az érzést a magyar nép lelkéből? A műköltő csak ennek a háromezázados meggyőződésnek ad kifejezést, mikor azon kesereg, hogy „Bécsbe gurult az utolsó fillér, — még koporsósügre sincsen házamnál egy fillér!“ — pedig hát: „ki vagyok én? Telkes gazda!“

Bécs felől mindig csak gyászkezdő lobog, a fekete pecsétű levél mindig csak bánatot hoz, mire mi csak „hulló könnyel, hulló verejtékekkel“ feleltünk.

Ime e két poetához csatlakozott a még nagyobb költői lélek, a zeneszerző: *Dankó Pista*. Ő mind a két költőnek az érzéseit erősíti magában s hatványozva érzi mindazt, mit ők ketten, tizen, százan. Minden észre találó hangot: kesereg, meláz, tombol, szeret, gyűlöli, olvadoz, ujjong és gyászol — mindent hiven, igazán, őszintén. Ime a magyar, ki a legkülömbözőbb érzések közt megtalálja az összekötő kapcsolatot s lelkébe fogadja valamennyit. Bámulatos ember ez, ki beteg testtel küzd s dalai mégis kifogyhatatlannal folynak érző lelkéből. Nincs bene egyetlen hang, egyetlen taktus sem idegen. A megümesített vadvirág, kedves, édes illatával. Mikor a „Beteg az én kis galambom“ nótáját énekeltek borongós, bánatos hangon, megrezdültek a szívnek hurjai, s sok szép szemből könnyek peregtek alá. Ez a legszebb jutalom, mit egy művész kaphat.

sága az intézet kézi-munka-kiállítását is. Ez a kiállítás valóban felülmúlt minden várakozást, s azt sem tudjuk, mit emeljünk ki inkább, vajjon a minták tapintatos és észszerű kiválasztását, vajjon a finom kidolgozást, vajjon a kiállítás sokoldalúságát vagy az ügyes rendezést, csoportosítást. A kiállított rajzok és festmények is még a legkényesebb igényeket is kielégíthették, akár a színezést, akár a megrajzolást, akár a távlati követelményeket vették is szemügyre, csak azt a benyomást nyertük, hogy itt igazi művészettel állunk szemben. Különösen két virágbokréta tűnt ki, továbbá néhány szövetfestés, közöttük leginkább egy remek kályhaellenző. Az ének- és zeneládasokról is csak a legjobbakat mondhatjuk. Sok tehetséget láttunk egyes növendékekben s e tehetséget csak a legjobb irányban vezetik az ének és zene tanítónői. Kitérőek voltak az összes ének- és zenedarabok, egyes előadások pedig határozottan magas zenei műveltségről tanuskodtak. Csodalkozásunk legmagasabb fokát a „Hamupipőke” című énekes tündérválték előadásánál érte el, melyet az intézet növendékei a záróünnepségen mutattak be. Már maga a darab kiválasztása is nagy tapintatról és kitűnő pedagógiai érzékről tanuskodik, az előadás és kiállítás pedig alig méltányolható eléggé. A szenvedélyes, indulatos, kegyetlen mostoha, a két hű, feltűnni vágyó, irigykedő mostoha testvér, a jószívű, jámbor hamupipőke, az ügyes udvarmester, az imponáló, méltósággal teljes hercegnő, mind nagyon jól adták szerepüket. A jelmezek elragadóan szépek voltak sok csinnal és izléssel kiállítva. Maga a püspök úr Ó Máltósága is kiemelte a darab megható, épületes voltát, a kitűnő előadást, a mostoha szerepének kitűnő alakítását, a tisztelendő sororoknak pedig elismerését fejezte ki a darab farsztó betanításáért és rendezéseért. Azzal a benyomással távoztunk, hogy a zárdai leánynevelő intézetben mind az elmét, mind a kedélyt kitűnően képzik s a növendékek ott magasztok műveltséget nyernek. Gratulálunk a tisztelendő sororoknak az elért sikerekhez, de egyúttal gratulálunk a szülőknek, a kik oly szerencsések, hogy egy ily kitűnő intézetben neveltetik gyermekeiket.

— **Kinek arat a magyar nép?** Rendkívül sikerült rajzot hoz a „Budapest” pol. napilap humorisztikus heti melléklete: az „Uj Budapest.” Egy magyar gazda veritékével arat, egy osztrák-német pedig, mintha uradalmi ispán lenne, felügyel rá, s parancsolólag int neki, hogy siessen, mert szüksége van az osztrák-sógornak a puha és olesó magyar kenyérre. El kell ismerni, hogy a „Budapest”-nek úgy a czimképei, mint a mellékrajzai mindig aktuálisak és találók. Bizonyára ez is egyik oka a „Budapest” oly nagymértű elterjedésének és közkedveltségének. De tartalmá a nézve is tagadhatlanul egyik legjobb napilapunkra „Budapest”! Hírlapiról tisztességgel és körültekintő gondnal van szerkesztve. Ellenzéki ugyan, de nem túlzó. Vezércikkjei magvasak; birei frissek és megbízhatók, tárczái irodalmi színvonalon állanak, regényei érdekesítők. Szóval, aki egy jó és olesó politikai napilapot akar olvasni: az bátran előfizethet a „Budapest”-re, melynek ára egy hónapra 2 korona, negyedévre 6 korona. Mutatványszámokat bárki ingyen kaphat. A megrendelések a „Budapest” kiadóhivatalához (Budapest, IV., Sarkantyús-utca 3. sz.) intézendők.

— **A Nemzeti muzeum.** A Nemzeti muzeum jubileumra készül. A jövő esztendőre tölti be száz éves létét. Akkor lesz százados évfordulója annak, hogy Széchenyi Ferenc gr. a ma is róla nevezett könyvtárral és gyűjteményével megvetette alapját a nálunk még ismeretlen intézetnek. Így tette feledhetetlenné a magyar kultúra történetében az egyik Széchenyi, a mint örök nyomot vágott a másik, Széchenyi István. A Nemzeti muzeum alapítása összeesett a tespedésből menekülő, az idegen bilincsről leváló nemzeti kultúra ébredésének korával. Es ezért becsesebb nekünk mindennél, ezért tekint folyton féltve és büszkén ez intézményre az egész nemzet. Akkor még csekély volt a hasonló nagy európai muzeumokhoz képest; de a nemzeti önérték ragyogó oszlopa. Ma pedig már gazdag, sok tekintetben első tekintélyű intézet.

— **Nem kell a főnyeremény.** A világnak kétségen kívül Nagy Mátyás debreczeni lakos a legboldogabb és legmegelégedettebb embere, mert ő határozottan és kerekén kijelentette, hogy neki nem kell főnyeremény. Hogy pedig ezt be is bizonyítsa, sorsjegyeit a kollégiumnak ajándékozta, mint rá nézve teljesen fölösleges dolgokat. Mikor kijelentésének és ajándékozásának híre ment, az emberek érdeklődéssel fordultak felé és kíváncsian kérdezték, hogy miért nem kell neki a főnyeremény, mikor a pénz ráferne. Nagy Mátyás erre így felelt: „Azért nem kell, édes barátaim, mert a pénz nem boldogít. Én teljesen elégedett és boldog lettem azáltal, hogy a „Mátyás Diák” című élelaphoz előfizettem és azt minden héten elolvashatom. Az az ember, a ki jókedvet, boldogságot és a „Mátyás Diák”-kal ezt a jókedvet és boldogságot megszereztem. Az a „Mátyás Diák” című élelaphoz, amelyről a debreczeni czívis így nyilatkozott, Budapestben jelenik meg. Előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. A „Mátyás Diákot” Murai Károly szerkeszti s a Wodianer F. és Fiai czég (Sarkantyús-utca 3.) adja ki. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küldenek.

Nyílttér*)

Foulard-selyem

65 krajczártól egész 3 frt. 65 krig méterenként, fekete fehér és színes selyem, azonkívül Blousok és ruhákra való 65 krtól 14 frt. 65 krig méterenként. Mindenkinek **bérmentve és elvámolv** házhoz szállítva. Minták postafordultával küldetnek. Schweizba kétszeres levélbéllyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyároses. és kir udvari szállító **Zürichben.**

Mindenütt kapható

Szaga's Kalodonit

nélkülözhetetlen Fog-Créme

a fogakat tisztán, fehéren és egészségben tartja.

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelőséget a szerk.

Szám 381—1901. bír. végr.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbírószág 1900 V. 1069 számú kiküldött, végzése által Lámkeréki Pável Jeun végrehajtató javára Kutfalvi Nisztor Szabasztján Recte Vaszilie és társai ellen 62 kor. 70 fl. tőke, ennek 1900 év március hó 21 napjától számítandó 6% kamatai és egyéb törvényes járulékaik követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság X/5—1900 lefoglalt és 826 koronára becsült, még pedig Nisztor Szabasztján Recte Vaszilienél lefoglalt 3 szekér széna, 50 kalongya tavasz buza és egy ökör szekér, Szimeszku Jeun alperesnél lefoglalt 1 meddő tehén, 1 ökör szekér, 8000 drb. égetett téglá és 5 szekér szénából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 1069—1900. sz. kiküldést rendelő végzés folytán helyszínen vagyis Kutfalva községben Nisztor Szabasztján Recte Vaszilie alperesek lakása előtt leendő eszközzésére **1901-ik év július hó 15-ik napjának** délelőtti 11 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel bivatnak meg, hogy érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladni fognak.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldötté vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni, mivel különben joguk nem fog tekintetbe vétetni.

A törvényes határidő ezen hirdetések a bíróság tábláján történt kifüggesztést követő naptól számítatik.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyula-Fehérvárrt, 1901-ik év június hó 23 napján. Csia Lázár, kir. bírósági végrehajtó.

361—1901 végrb. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy az abrudbányai kir. járásbírószág 1901 évi V. 28/2 számú végzése következtében Dr. Fodor Vazul abrudbányai ügyvéd által képviselt Detunata bucsumi tak. pénztár javára Dancs Elisaveta és társai bucsumi lakosok ellen 340 kor. s jár. erejéig 1901 évi május hó 30-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2163 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 6 $\frac{1}{2}$ bányarészvényjegy, 1 pálinkafőző rézüst, 1 tűkör keret és 1 aranyozott keretű kép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbírószág 1901 évi V. 28/3 számú végzése folytán 340 kor. tőke-követelés, ennek 1899 évi május hó 15 napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}$ % váltó díj és eddig összesen 122 kor. 48 fl. ben bíróság már megállapított költségek erejéig

BÉKÉSI MIHÁLY KÁRPITOS ÉS DISZITÓ
GYULAFEHÉRVART.

Gyulafehérvár, 1901 július havában.

T. CZ.

Ezennel van szerencsém mély tisztelettel szíves tudomására hozni, hogy **Gyulafehérvárrt sörház-utca 32. sz. házában** (a sörház mellett)

⇒ **BÉKÉSI MIHÁLY** ⇐

czég alatt hatósági engedéllyel a mai kor izlésének teljesen megfelelő

≈ **kárpitos és diszitó üzletet** ≈

nyitottam.

Számos évi külföldi tapasztalataim, melyeket kivált **Franciaországban** és **Amerikában 20 éven** keresztül szereztem, azon kedvező helyzetbe hoztak, hogy szakmámban a t. cz. közönség legfinomabb izlésének s legnagyobb igényének megfelelhessenek, annál is inkább, mivel az összes kelméket amerikai, francia és angolszásági gyárakból be fogom szerezni.

Munkáim révén szerzett kitüntetések:

St. Franciskó 1894. aranyérem. — Páris 1899. érdem kereszt.

Vállalatomat szíves figyelmükbe ajánlom

kiváló tisztelettel

Békési Mihály.

Bucsum-Cserbun Dancs Elisaveta lakásán leendő eszközzésére **1901 évi július hó 16 napjának** délutáni 3 $\frac{1}{2}$ órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel bivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Abrudbányán 1901 évi június hó 19 napján. Scherer Gáspár, kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 4665—1901 kig.

Hirdetmény.

Gyulafehérvár sz. kir. város tanácsánál nyugdíjaztatás folytán a **pénztárnoki**, elhalálozás folytán a **levéltárnoki** és **számvevői** állás megüresedvén, azok választás útján leendő betöltésére pályázatot nyitattik. A pénztárnoki állással egybekötött évi fizetés 1800 korona, a levéltárnoki állással 1300 korona, a számvevői állással 1400 korona, ezenkívül a nyugdíjszabályzat értelmében egybekötött nyugdíj illetmény. Azon esetre, ha fennevezett állások valamelyike a jelenlegi helyettes tisztviselők által töltetnék be, egyidejűleg az **ellenőri** az **iktatói** és az **adótisztai** állásra is pályázatot nyitattik.

Az ellenőri állással egybekötött évi fizetés: 1600 korona, az iktatói állással egybekötött évi fizetés 1300 korona és az adótisztai állással 1300 korona és a nyugdíjszabályzattal megállapított illetmény.

A pénztárnoki állás betöltésénél 1800 korona és az ellenőri állással egybekötött tiszti biztosíték 1600 korona az eskü letétele után 8 napok alatt a városi pénztárnál készpénzben vagy állami értékpapirokban a megválasztott tisztviselő által letétbe helyezendő.

Pályázni óhajtok sajátkezűleg irt kérvényeket, a törvényben előírt képességüket, eddigi hivatalos állásukat és családi viszonyaikat igazoló okmányokkal felszerelve, **folyó év július hó 10-ig** a város polgármesteréhez terjesszék be.

Gyulafehérvár sz. kir. város Tanácsától 1091. június hó 26-án.

Novák Ferenoz
polgármester.**A KI VAGYONÁT**
rövid idő alatt**MEGKÉTSZEREZNI AKARJA**

használja fel az ez időszerint rendkívül kedvező alkalmat.

Lelkiismeretes tanácsot ad

a „Das Goldland”

az osztrák-magyar „Pénzügyi Szemle” melléklapja Bécs I. Greben 28.

Mutatványszám ingyen és bérmentve.

Homlokzat-festék-gyár

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (saját házában).

Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mészből főldölhetők, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilóként 16 krtól fölfelé szállítanak és a mi a festék szintisztatását illeti, azonos az olajfestékekkel.

Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és nérmelve küldeték.

A női szépség
elérésére tökéletesítésére
és fentartására legkitt-
nőbb és legbiztosabb a
FÖLDES-féle
MARGIT-CREM
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem
tartalmaz, teljesen ártalmatlan és zsírmentes.
Törvényesen védve.

Ezen világhírű arezenőcs
pár nap alatt eltávolít szeplőt,
májfoltot, pattanást, bőrtakat
(Mitesser) és minden más bür-
bajt. Kisimítja a ránczokat, redő-
ket himlőhelyeket és az arczot
fehérré, simává és üdévé
varázsolja.

Legkittünőbb óvszer a nap
és szél befolyása ellen.

Ára: kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt. Margit
hőlgypor 60 kr. Margit szappan 35 kr., Margit
fogpép (Zahnpasta) 50 kr., Margit arczvíz 50 kr.

Utánsatoktól óvakodjunk!

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése
után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN. gyógyszerész, Arad.

Kapható minden gyógyszerertárban, drogériában
és illatszerekkereskedésben.

Főraktár Gyulafehérvárt: Frö-
lich Gyula és Störfer Leó
gyógyszerertáraiban.

2510—1901.
tlkvi szám.

Árverési hirdet- ményi kivonat.

A gyulafehérvári kir.
törvényszék mint telekkvi
hatóság közhirre teszi,
hogy Issekutz János
gy.-fehérvári lakos vég-
rehajtatónak B u h u r
Magdalena akmári la-
kos végrehajtást szen-
vedő ellen 100 korona
tőkekövetelés és járú-
lékai iránti végrehaj-
tási ügyében az akmári
160 sz. tljkvben A +
1—24. rendszám alatti
ingatlanokra összesen
1104 korona becsár-
banaz árverést elren-
delte és hogy a fent
megjelölt ingatlanok
1901 évi auguszt.
hó 1-én d. e. 9 óra-
kor Akmár község-
háznál megartandó nyil-
vános árverésen a ki-
kiáltási áron alól is el
fog adatni.

Árverezni szándéko-
zók tartoznak az ingat-
lanok kikiáltási áranak
10 %-át készpénzben,
vagy az 1881. LX. t.
cz. 42 §-ban jelzett ár-

Nem közönséges olaj vagy szesz-
lack, hanem oly készülék, mely
különösen szobapadlók má-
zolására alkalmas, mivel
az egyes fajták összes
előnyeit foglalja ma-
gában a nélkül,
hogy hátrányai-
val bírna, u. i.
em raga-
dós, nincs
rossz szaga
s nem tö-
rékeny

UJ! Nagyszerű! UJ!
Festék, padlók, butorok, falak stb. részére a törvényesen védett
FOLIN-LACK.
Több-
féle színben
kapható.
* A szobák *
megfestésük után
azonnal használhatók.
Fényes és tartós
Gyulafehérvárt kapható
Dahinten Viktornál.

folyammal számított és az 1881. november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri ren-
delet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy
annak az 1881. LX. t.-cz. 170. § értelmében a bíróságnál történt előleges elhelye-
zésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.
A kir. törvényszék telekkvi hatósága, Gyulafehérvárt, 1901. évi június hó 14-én.
Kivonat hitelességét igazolja Varga Ferencz, kir. tlkvi. kiadó.

Ha látlak oh Zacherlin, a szívem is dobban;
De nem fogadlak el, ha kínálnak tokban.
Tokban a mi van, haszontalan dib, dáb;
Attól ugyan nem döglik, se féreg, se a sváb.

Zacherlin üvegben! Ez az igazi szer!
Legyen áldott a ki készít, százszor és ezerszer.
S valahol függ a Zacherlin plakát:
Ott kapható Zacherlin egész éven át.

Nyomatott Papp Györgynél Gyulafehérvárt.